

Markunkodin merkitys

Ikaalisissa sijaitseva Markunkoti, lyhytaikaista tuettua palveluasumista pääsääntöisesti yli 65-vuotiaille tarjoava yksikkö, avasi ovensa 2.4.2013.

Kuka vielä muistaa korona-aikaa. Elämä pyöri pientä ympyrää, ei matkustelua, ei harrastuksia.

Moni ahdistui ja tuskastui tilanteeseen. Yksinäisyyttä ja pitkiä päiviä kotona.

Monen vanhuksen elämä on jatkuvaa ”korona-aikaa”. Elämä rajoittuu neljän seinän sisälle. Näkymä ikkunoista tulee tutuksi. Ovikello ei soi ja puhelin ei pärähdä. Ei ole mitä odottaa, päivä seuraa toistaan. Ihmiskontaktien puute masentaa, ruokapöydässä ei istu ketään. Ruoka ja juoma ei maistu. Lihassoimat katoaa. Mieliala laskee. Päivät menee nukkuessa ja yöllä taas ei sitten tule uni millään.

Markunkodilla luotiin jotain ihan uutta, mielekästä, motivoivaa. Saimme kehittää työtämme ja tehdä tästä omannäköisen paikan, jossa on rento ja välittävä ilmapiiri.

Markunkoti on asiakkaiden kohtaamispaikka, jossa ystävystytään ja tavataan jaksolta tuttuja. Huumori, nauru ja puhe täyttää päiviä. Asiakkailta on mitä odottaa, kohta pääsee taas Markunkodille. Yhteisessä ruokapöydässä ruoka maistui ihan eri malliin kuin kotona. Omaiset ovat ihmetelleet, kun ei kotona syö mitään, niin kuinka se nyt täällä syö. Eihän se yksin maistu samalta, kun hyvässä porukassa. Siinä puhuessa ruokakin häviää lautaselta huomaamatta.

Monen asiakkaan päivystyskäynnit olivat yksinäisyyttä ja turvattomuutta. Markunkodilta saa huomiota ja pienen katkon yksinäisyyteen. Markunkodin jaksot vähentävät päivystyskäyntejä, on turvaa ja seuraa.

Ihminen tarvitsee sosiaalisia kontakteja, yhteisiä ruokailuhetkiä, tuttuja hoitajia ja huomiointia. Niiden vaikutus on merkittävä.

Usein kuullaan lauseita: ”En ole nauranut vuosikausiin näin paljon tai en ole nukkunut kokonaista yötä pitkään aikaan, täällä on jotain taikaa.” Säännöllinen ruokailu ja juominen on voimistanut monia asiakkaita. ”Ihania, keskustelevia ja hymyileviä hoitajia on kiiteltävä Markunkodilla”.

Laadukas elämä vaikuttaa fyysiseen terveyteen.

Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti toimiva ihminen tarvitsee joka osa-alueelle tasapainoa ollakseen terve ja onnellinen.

Olemme saaneet todistaa ihmetarinoita vuosien varrella. Lähisairaalaan tuli turvaton hemiplegia-asiakas, joka jakson jälkeen lähti täynnä itsevarmuutta vielä omaan kotiin asumaan kotihoidon turvin. Vapiseva, hyvin vähäpuheinen arka henkilö, joka tarvitsi apua liikkumiseen, muuttui itsenäiseksi ja rohkeaksi ja lähti myös kotihoidon turvin kotiin asumaan. He saivat siten asua kotona vielä pitkään säännöllisten Markunkoti-jaksojen ja kotihoidon tuella.

Jaksoilla olemme huomanneet asiakkaan terveydentilan muutoksia ja puuttuneet tilanteisiin, matalat/korkeat verenpaine-arvot, painon muutokset, kivut, ihon kunto, oikeat apuvälineet. Ajoissa asioihin puuttuminen on sekä taloudellisesti että inhimillisesti kaikkien etujen mukaista esimerkkinä syömättömyys, juomattomuus tai apuvälineiden puute aiheuttaa turhia kaatumisia.

Omaishoidettavat ovat tärkein asiakasryhmä. Omainen usein jännittää tuoda puolisoaan ensimmäistä kertaa jaksolle. On vaikea luottaa toisten hoitoon ja usein myös omaishoidettava vastustele kotoa lähtöä. Kodinomainen ympäristö ja tutut hoitajat ovat tuoneet turvaa ja luottamusta hoitoon. Läheisen tuominen jaksolle on sujunut jakso jaksolta helpommin ja siten keventänyt raskasta omaishoitajan taakkaa. Omaishoitaja vastaa 24 h vuorokaudessa hoidosta ja silloin luottamus hoitoon ja hoitajiin on tärkeää. Aika ei voi mennä murehtimiseen vaan on pystyttävä nukkumaan yönsä rauhassa ja keräämään voimia.

Markunkodin ansiosta kotona hoitamista on jaksettu jatkaa pidempään ja ympärivuorokautiseen palveluasumiseen siirtyminen on lykkääntynyt useilla vuosilla. Säästö taloudellisesti on ja on ollut melkoinen. Olemme myös tukeneet omaishoitajia, auttaneet ja kuunnelleet heitä. Olemme joustaneet myös siinä, että joku asiakas on tullut vain päivän ajaksi hoitoon, kun omaishoitajalla on ollut joku lyhyempi meno.

Olemme aina olleet valmiita ottamaan päivystyksestä asiakkaita, jotka eivät ole vaatineet hoitoa, mutta ovat tarvinneet seurantaa ja kotona pärjääminen on hetkellisesti ollut riskialtista. Lähipalvelusairaala on tultu meille ottamaan vielä lisävoimaa kotiin pärjäämiseen. Samalla on vapautunut tilaa akuutti sairaanhoitoa tarvitseville.

Kotihoidon asiakkaat ovat meidän jaksujen avulla saaneet lisävuosia kotiin. Äkilliset tilanteet, omaisten sairastumiset, omaisen kuolema, näissäkin tilanteissa olemme olleet/olemme apuna ja tarjonneet turvaa ja hoitoa.

Meillä tehdään myös tasavertaisia, ammattitaitoisia RAI-arvioita palvelutarveselvitykseen (asiakasohjaus, SAS-työryhmälle) Markunkodilta asiakas on siirtynyt suoraan ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Odottelu voi kestää kauankin ja paikkaa joudutaan usein odottamaan pitkään. Lähipalvelusairaala ei ole oikea paikka odotella, koska vuodepaikat tarvitaan sairaammille. Kotona odottaminen ei ole vaihtoehto yöhoidon puutteen vuoksi.

Työ Markunkodilla on ollut motivoivaa, siksi työ on ollut erityisen mielekästä. Olemme saaneet kehittää työtämme. Olemme kulkeneet asiakkaiden rinnalla ja antaneet toivoa surun hetkellä. Jaksoista on ollut hyötyä kaikille.

Työyhteisömme on ollut suuri voimavara. Työn jatkuva vaihtelevuus on tuonut myös työhyvinvointia. Sitoutuminen yhteiseen tekemiseen on ollut mahtavaa. Vain yksi vakituinen hoitaja on lähtenyt tämän 11-vuoden aikana ja hänkin paikkakunnalta muuton vuoksi. Tämä on ollut myös asiakkaidemme ja omaisten kannalta erittäin

hyvä asia, koska on tutut hoitajat.

Pelkäämme että jos Markunkodin toiminta päätettäisiin lopettaa, moni omaishoitaja uupuisi ja he joutuisivat luovuttamaan omaisensa hyvin nopeastikin ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Omaishoitajien jaksamisen tukeminen säästää merkittävästi yhteiskunnan varoja. Lisäksi päivystys ja erikoissairaanhoito kuormittuisivat yksinäisistä vanhuksista, koska heillä ei olisi mitään paikkaa, johon pääsisivät voinnin heikentyessä kuntoutumaan ja saamaan sosiaalisia voimavaroja. Markunkoti ehkäisee vanhusten syrjäytymistä ja myös näin ollen kalliimpia terveydenhuollon asiakkuuksia.

Markunkoti, erityisesti ” Markunkotilaiset ” 11-vuotta on tuottanut inhimillisyyttä, iloa, ammatillista osaamista, taloudellista tuloksellisuutta asiakkaille, yhteistyökumppaneille, työnantajalle, siksi Markunkodin toiminta on malli, jota kannattaa jatkaa.

Edellisen sote-valmistelun aikana vierailut sote-muutosjohtaja Jaakko Herrala totesi, “Täällä on jotain erityistä muille malliksi”.

Toivomme sydämestämme että arvokas työmme jatkuu.

Kunnioittaen Markunkodin hoitajat

Ikaalinen 8.3.2024